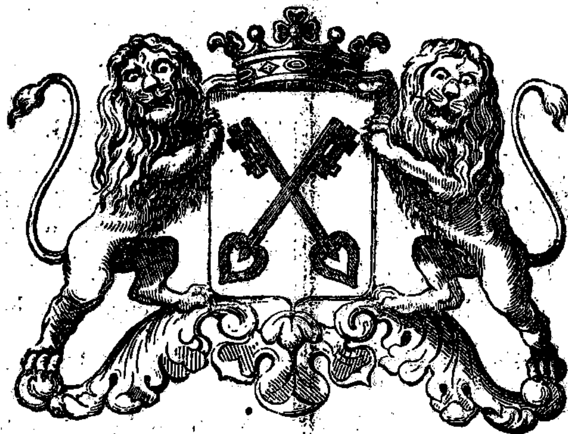
1850. N°. 101.

LEYDSCHE COURANT.

De Courant wordt Maandag, Woensdag en Vrijdag uitgegeven. Die van Maandag komt uit Zaturdag Avond.

MAANDAG, 19 AUGUSTUS.

De Prijs der Courant is f 12 in het jaar; de afzonderlijke nommers worden tegen 10 Centen afgegeven.

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

LEYDEN, 17 Augustus.

De Commissie belast met het afnemen der examina van hen, die tot de Academische studiën willen overgaan, heeft tot nu toe 13 zittingen gehouden en 170 Testimonia afgegeven. Onder al deze Testimonia zijn er slechts 4 op welke het gezamenlijk bedrag voor alle vakken het getal 20 te boven gaat; op verre weg de meeste geëxamineerden bereiken het middelgetal 15 niet.

Indien men de geruchten mag gelooven, zou de Commissie het voornemen hebben aan den Minister van Binnenl. Zaken voor te stellen, om al hare aanteekeningen, het oordeel over de bekwaamheid van ieder der geëxamineerden in ieder vak behelzende, door den druk algemeen bekend te maken. In welken vorm dit zou geschieden, of de namen der onderwijzers en der geëxamineerden daarbij genoemd zouden worden, en dergelijke meer, zoudén dan punten van nadere overweging behooren te worden, waar omtrent wij het onnoodig oordeelen onzen lezers nu reeds de uiteenloopende geruchten en oordeelvellingen mede te deelen.

— Alhier is op heden in de Stads-Gehoorzaal eene Vergadering gehouden van Kiezers uit het district Leyden, ter voorbereiding tot de verkiezing van twee Leden der Tweede Kamer, welke keus Dingsdag 27 dezer in dit district moet geschieden. De uitslag is geweest als volgt: Jhr. Gevers van Endegeest, te Oegstgeest, 169 stemmen; Baron Taets van Amerongen, te Leyden, 168, Mr. J. H. van der Sanden, te 's Hage, 16, J. A. de Fremery, te Leyden, 15, Baron A. Mackay, te 's Hage, 11, M. Couvée, P. de Groot, Mr. P. G. Hubrecht, Mr. H. C. Huyser, C. Leembruggen, Mr. A. O. E. Grave van Limburg Stirum, Mr. N. Olivier, Mr. D. Tieboel Siegenbeek en Mr. J. de Wal, te Leyden, en Mr. d'Ablaing van Giesenburg, Mr. Groen van Prinsterer en de Stuers, te 's Hage, ieder ééne stem.

— Op den 15den dezer is aan het strand te Katwijk aangespoeld, het lijk van eene vrouw, gekleed met een katoenen hemd, op de borst gemerkt: F O B, waaronder het jaartal 1839, rood en blaauw gestreepte borstrok, waarin vijf vetergaten, een zwart of bruin merinos jak, geruite halsdoek met franje, nieuwe blaauwe baaijen rok waarin een oprijgsel, blaauwe linnen broek, witte wollen kousen en blaauwe kousebanden, zijnde aan hetzelve wijders bevonden een blaauwe gestreepte zak, waarin een staal kwastje van eene beurs.

— Dezer dagen is het bouwen van een nieuw R. K. liefdehuis te Gorinchem aanbesteed voor f 17,400.

— Tot vervulling van de betrekking van Leeraar in de Ned. taal, geschiedenis, aardrijkskunde en schoonschrijven in de lagere klassen der Tweede afdeeling aan het Koninkl. Athenaeum te Maastricht, waaraan een jaarwedde van f 700 is verbonden, worden belanghebbenden opgeroepen, die een onderwijzersrang bezitten.

— *De Indiër* deelt de volgende berigten mede:

De Heer Dr. Croockewit is door het Indisch Gouvernement naar Banka gezonden, om daar de tinmijnen te onderzoeken en de wijze waarop zij bewerkt worden na te gaan. Een uitvoerig verslag deswege is reeds aan den Minister van Koloniën ingediend. Van Banka had zich de Heer J. H. Croockewit naar Malakka begeven, om daar de bewerking der tinmijnen door de Engelschen te onderzoeken, ten einde die met de onzen op Banka te vergelijken.

— Het Christendom breidt zich onder de Javanen al meer en meer uit. Sedert Januarij dezes jaars zijn verschillende Christen-gemeenten met 121 zielen vermeerderd. De school te Sidokare telt thans 80 Christenen en 10 Mahomedaansche Kinderen. Het getal gedoopte Javanen bedraagt nu in het geheel 530.

— Men zegt dat de Generaal-Majoor Benning Nieuwland eerlang van Batavia naar Nederland zal terugkeeren, om vervangen te worden door een anderen Hoofd-Officier, sedert jaren en thans nog in dienst bij het bureau van de Indische bestellingen van het Ministerie van Koloniën.

— Het verslag der Commissie, benoemd om den Minister van Koloniën voor te lichten, omtrent het wenschelijke om mijnen in Indië aan de bijzondere nijverheid over te geven, is, naar genoemd blad verneemt, gereed en dezer dagen den Minister aangeboden. Uit dat uitvoerig stuk moet blijken dat de leden het omtrent het beginsel eens zijn, maar dat met betrekking der mijnen van Banka, verschil van meening bestaat.

— Van Antwerpen vertrokken den 14den 10 Engelsche schepen, allen met kaas beladen.

— Zevende vervolg der mededeeling betreffende al onze Overzeesche Bezittingen, door den Minister van Koloniën aan de Tweede Kamer. (Zie N°. 100.)

Moluksche eilanden en onderhoorigheden.

De Moluksche eilanden waren in het begin der 17de eeuw het hoofdtooneel der bemoeijingen van onze voormalige Compagnie. De Portugesche bezittingen aldaar, toen onder de Spaansche kroon, vielen, evenzeer als de van het Europeesch gezag vrijgebleven eilanden, achtereenvolgend in onze handen. Overal werden de gemaakte veroveringen verzekerd door het sluiten van overeenkomsten, die aanvankelijk het karakter droegen van een bondgenootschap, daarna van een beschermheerschap, en eindelijk in het zuidelijk gedeelte van den Molukschen Archipel, waar eene verdeelde inrigting van gemeenten zonder verband of zamenhang bestond, het regtstreeksch gezag der Compagnie vestigden. In het noordelijk gedeelte daarentegen, waar inlandsche vorsten met een uitgestrekt gebied werden gevonden, stelden deze overeenkomsten de Compagnie ten laatste in het bezit der suzereiniteit.

Deze staat van zaken werd bevestigd door het Munstersch tractaat van 1648, hetwelk in het algemeen de eerste staatsregtelijke bekrachtiging heeft geschonken aan onze geheele vestiging in Oost-Indië. De alzoo onze leenmannen geworden vorsten waren, om niet van minder beduidende of in het niet verdwenen Staten te gewagen, de Sultans van Ternate en Tidore.

Het gebied van den eersten strekte zich buiten de eigenlijke Molukken uit over het geheele noorden en een deel der oostkust van Celebes, benevens de eilanden, zuidelijk en zuid-oostelijk van daar gelegen, tot en met Timor. Die eilanden evenwel waren reeds sedert den aanvang onzer komst in deze wateren allengs in het bezit der Compagnie overgegaan, even als haar later ook het noordelijk gedeelte van Celebes, gelijk het tegenwoordig de residentie Menado uitmaakt, bij tractaat van 7 Julij 1683 in vollen eigendom werd afgestaan, zoodat aan den Sultan van Ternate, als onderhoorigheden buiten den Molukschen Archipel, slechts verbleven, zijne bezittingen op de oostkust van Celebes met de om- en nabijgelegene eilanden.

De Sultan van Tidore daarentegen had zijne magt naar buiten, zuidoostelijk uitgebreid over het grootste gedeelte van Papoea of Nieuw-Guinea, en de in die rigting gelegen eilanden; eene uitbreiding waarin hij zich onveranderd heeft gehandhaafd.

Zoodanig was de gesteldheid onzer Moluksche bezittingen, toen zij in het laatst der vorige eeuw aan Groot-Brittannie overgingen. In 1803, ten gevolge van den vrede van Amiens, weder uitgeleverd, werden zij in 1810 op nieuw bij capitulatie aan de Britsche magt overgegeven. In 1817 keerden zij eindelijk, in voldoening aan de Londonsche conventie van 1814, terug onder Nederlandsch gezag, hetwelk al dadelijk een ernstigen opstand moest dempen. Inmiddels had het Britsch tusschenbestuur ook hier de bestaande overeenkomsten vernieuwd, en bij een op 27 October 1814 gesloten tractaat de stelling der Sultans van Ternate en Tidore, zoo ten aanzien van hun eigenlijk gebied als voor de onderhoorigheden, en met name voor Nieuw-Guinea, als leenmannen bewaard. Die verhouding is sedert onzerzijds bij de acte van 27 Mei 1824 gehandhaafd en bestendigd geworden.

Volgens de bestaande administrative regeling vormt thans de Moluksche Archipel, met inbegrip van de daarbuiten gelegen onderhoorigheden der Sultans van Ternate en Tidore, en in vereeniging met de residentie Menado, het Gouvernement van de Moluksche eilanden.

Met uitzondering van Nieuw Guinea, welks bewoners een eigen volksstam, dien der Papoeas, uitmaken, en met terzijde-stelling van de Boeginezen der oostkust van Celebes, bestaat de oorspronkelijke bevolking van dit gouvernement uit Alfoeren, die bepaaldelijk in de afdeeling Menado overwegend in getal zijn gebleven, maar zich op de eilanden veelal voor de kustbewoners, volkplantelingen zijnde van verschillende vreemde natiën in een woesten staat naar de binnenlanden hebben teruggetrokken, of wel, minder woest doch zonder vermenging met die volkplantelingen, nevens hen aan de kusten leven. Een gedeelte evenwel dier eilanden schijnt allereerst en uitsluitend zijne bewoners aan dergelijke volksverhuizing verschuldigd te zijn. De strandbewoners zijn in den regel Mohammedanen of overgegaan tot het christendom, dat zich vooral ook onder de heidensche Alfoeren in Menado meer en meer uitbreidt.

De bevolking van het geheele gouvernement wordt gerekend ruim 718,500 zielen te bedragen.

Tweeledig is hier de werking van het Nederlandsche Gouvernement. Het oefent middelijk gezag op de noordelijk van Ceram en Boeroe gelegen eilanden, die van ouds de eigenlijke Molukken uitmaken en onder het bestuur hunner eigene, doch leenroerige Vorsten staan. Ten aanzien van de bezittingen dezer Vorsten op Celebes en Nieuw Guinea geldt dezelfde verhouding. De overige zuidelijke eilanden daarentegen, die de residentien van Amboina en Banda vormen, worden regtstreeks door ons bestuurd. Daar bestaan geene staten of vereenigingen van meerder negorijen onder één hoofd. Alle negorijen staan op zich zelf en de hoofden er van worden door het Gouvernement aangesteld. In de residentie Menado is een gemengde toestand aanwezig, deels van regtstreeksch beheer, deels van middellijk bestuur.

Het voorname product van den Molukschen Archipel zijn de specerijen. Daarnevens komen vooral in aanmerking de voortbrengselen der zee en de saguboom, die het hoofd-voedingsmiddel der bevolking oplevert. In de residentie Menado wordt een belangrijke landbouw gedreven en goud gewonnen.

(*Vervolg hierna.*)

's GRAVENHAGE, 16 Augustus.

Z. M. de Koning, gevolg willende geven aan Zijn besluit van den 1sten Junij ll., om, ter aanmoediging van Nederlandsche componisten, jaarlijks eene prijs-uitschrijving te doen plaats hebben, heeft goedgevonden vast te stellen een Programma, waarbij Z. M. eene *gouden Medaille van de eerste grootte*, uitlooft aan dengenen der Nederlandsche componisten, die de bestgekeurde muziek voor eene *opera*, zal hebben gemaakt, op het daartoe uitsluitend bestemd *libretto*, vervaardigd door een der meest beroemde Fransche tooneeldichters.

Ter mededinging worden uitgenoodigd alle toonkunstenaars, Nederlanders van geboorte, doch alleen zij, die vóór den 1sten Augustus daarvan door eene schriftelijke opgave zullen hebben doen blijken aan den Heer Chollet, Directeur van den Koninklijken Franschen Schouwburg te 's Gravenhage.

Aan ieder der mededingers zal aldan op den 1sten September aanstaande worden toegezonden een exemplaar van het *libretto*.

De stukken ter mededinging zullen vóór den laatsten der maand Maart 1851 moeten ingezonden zijn aan den Heer Chollet.

Die stukken zullen duidelijk en naauwkeurig, doch met eene andere hand dan die des vervaardigers, in behoorlijken partituur-vorm moeten geschreven zijn. En voorts met een zinspreuk geteekend en verzegeld briefje met hun naam.

De beoordeeling zal geschieden door uitstekende Toondichters buiten 's lands, en de slotsom in de *Staatscourant* worden medegedeeld.

Ingeval geen der stukken naar het oordeel der beoordeelaren genoegzame verdiensten mogt bezitten om bekroond te worden, behoudt Z. M. zich voor, hetzelfde onderwerp andermaal ter mededinging op te geven of geheel in te trekken.

Het bekroonde stuk zal binnen den kortst mogelijken tijd op den Koninklijken Franschen Schouwburg worden opgevoerd.

De onbekroonde stukken zullen, tevens met de ongeopende naambriefjes, op aanvrage en tegen behoorlijk bewijs, aan de Auteurs worden teruggegeven.

— Heden heeft er van twee tot vier ure een Ministerraad plaats gehad.

— De Minister van Finantiën zal den 22sten geen gehoor verleenen.

— Op de verkooping van Schilderijen van wijlen Z. M. Willem II, van den 15den hebben de volgende stukken de daarbij opgegeven prijzen opgebragt: N°. 81 Moerenhout, een Hertenjagt ƒ1290; N°. 83 Nuyen, het Kanonschot ƒ4500; N°. 84 idem, de Vischmarkt te Antwerpen ƒ2500; N°. 85 de verhuizing in den Winter ƒ2050; N°. 87 idem, na de schipbreuk ƒ1110; N°. 89 Ommeganck, een Landschap met Vee ƒ2550; N°. 94 G. J. J. van Os, een Tafereel van Vruchten ƒ1050; N°. 95 idem, Doode Natuur ƒ1025; N°. 106 Poitevin, een Zeegevecht tusschen de Hollanders en de Engelschen in 1666 ƒ1190; N°. 109 P. de la Roche, de Moederlijke Liefde ƒ7300; N°. 114 A. Scheffer, de Drie Wijzen ƒ5975; N°. 116 A. Schelfhout, een Gezigt in Holland ƒ1525; N°. 117 idem, een Gezigt in de omstreken van Rotterdam ƒ1050; N°. 118 idem, een Gezigt op de stad Haarlem ƒ1270; N°. 124 P. van Schendel, een Vischmarkt ƒ1320; N°. 127 H. Sebron, de Kapel van Windsor, van binnen ƒ1225; N°. 130 J. C. Schotel, een Zeestuk ƒ3250; N°. 131 idem, een Stille Zee ƒ2990; N°. 132 idem, een Zeegezigt ƒ3250; N°. 133 idem, idem ƒ2160; N°. 134 idem, idem ƒ2500; N°. 135 idem, een Woelende Zee ƒ2180; N°. 136 idem, na de Schipbreuk ƒ2200; N°. 140 Ch. Tschaggeny, een Landschap ƒ1010; N°. 142 E. J. Verboeckhoven, een kudde Schapen, verrast door het onweder ƒ3100; N°. 143 idem, een Landschap met Vee ƒ1295; N°. 144 idem, een Gezigt in Italië ƒ1570; N°. 145 idem, een Stal met Schapen enz ƒ1600; N°. 151 A. Waldorp, een Stil Water ƒ1310; N°. 152 idem, een Zeestuk ƒ1050; N°. 156 G. Wappers, van der Werff, in het beleg van Leyden ƒ3000; N°. 157 idem, een Tooneel uit het leven van Lodewijk den XI ƒ2110, N°. 159 D. Wilkie, de Familie van den Distelateur ƒ10,100.

— De galerij van Schilderijen heeft heden onder anderen het volgende opgebragt: N°. 140 F. Albano, Zegepraal van Venus op de Zee ƒ1000; N°. 141 B. San Marco, de H. Maagd bij den Palmboom ƒ14,000; N°. 143 A. Bronzino, een der Zonen van Cosmus de Medicis ƒ5000; N°. 145 A. Carraci, Jezus Christus ƒ2300; N°. 146 idem, Madonna met het Kind ƒ1500; N°. 148 Canaletti, Gezigt op Venetie ƒ1950; N°. 149 idem, idem ƒ1910; N°. 150 idem, idem en N°. 151 idem, idem ƒ1650, N°. 152 Dominichino, Mythologisch Onderwerp ƒ1125; N°. 153 Carlo Dolci, H. Lucas ƒ5900; N°. 154 idem, eene Madonna ƒ1900; N°. 155 Guido Rheni, H. Joseph ƒ1900; N°. 156 idem, Magdalena ƒ2400; N°. 157 Guerchino, H. Catharina ƒ10,100; N°. 158 idem, Magdalena ƒ1000; N°. 159 Giordano Luca, Tarquinius en Lucretia ƒ1150; N°. 160 idem, Sisera en Jahel ƒ1450; N°. 161 Giorgono, Drie Portretten ƒ2250; N°. 162 I. de Imola, H. Familie ƒ1960; N°. 163 B. Luini, H. Sebastianus ƒ7400; N°. 164 idem, H. Familie ƒ15,500; N°. 165 idem, H. Catharina ƒ7000; N°. 167 G. B. Moroni, Portret van een Portugeschen Kapitein ƒ2400; N°. 169 P. Perugino, H. Augustinus ƒ7400; N°. 170 idem, H. Familie ƒ23,500.

De opbrengst van het tot nu toe verkochte bedraagt ƒ662,270.

— Heden namiddag is ten overstaan van den Notaris J. Bervoets geveild eene schilderij, op paneel, hoog 75 en breed 109 Nederl. duimen, van den beroemden Frieschen Schilder Hobbema. Het is gekocht door den Heer Z. van der Hagen qq. voor ƒ5,450. Daarna is geveild eene schilderij, hoog ruim een en breed ruim twee Nederl. ellen, voorstellende het vertrek van eenen Hollandsch Generaal naar het leger, afscheid nemende van zijne echtgenoot (in wit satijn gekleed) en van zijne verdere familie, — van den beroemden Schilder Terburg voor ƒ5,300, medegekocht door denzelfden, qq.

— Het vertrek uit deze residentie van Z. Exc. den Britschen Minister bij het Nederl. Hof, Sir E. C. Disbrowe, die verlof heeft bekomen tot het doen eener buitenlandschen reis gedurende den tijd van achttien maanden, is bepaald op den 24sten dezer.

— De Algemeene Synode der Ned. Hervormde kerk heeft Woensdag jl. hare werkzaamheden hervat en zet deze thans dagelijks voort.

— In de residentie is aangekomen en aan het hôtel de Bellevue afgestapt James Wilson, Lord-Maire van Londen, met familie; de Graaf en Gravin Poniatoffsky, van Petersburg; de Graven de Peets en Launeville van Parijs; benevens de Baron van Heeckeren van Pallandt en Freule Vegelin van Claerbergen; en aan het hôtel Fuhri: de Baron Wilmar, van het Groot-Hertogdom Luxemburg.

— De afdeelingen van de kiezersvereeniging alhier hebben bereids een aanvang gemaakt met het verkiezen van voorloopige candidaten voor het lidmaatschap van de Provinciale Staten in Zuid-Holland.

— Gedeputeerde Staten der provincie Zuidholland hebben den 14den dezer bepaaldelijk vastgesteld en gesloten de lijst der hoogst aangeslagenen voor het jaar 1850, bedoeld bij de artt. 72 en 74 der wet van den 4den Julij 1850, regelende het kiesregt en de benoeming van afgevaardigden ter Eerste en Tweede Kamer der Staten-Generaal.

De bevolking der provincie bedraagt, volgens de laatst gehoudene volkstelling, 562,354 inwoners. Onder de hoogstaangeslagenen merkt men op Z. K. H. Prins Frederik der Nederlanden, voor eene som van ƒ14,426.88, en Z. K. H. Prins Hendrik der Nederlanden, voor eene som van ƒ2,690.47. Het getal der hoogstaangeslagenen bedraagt 187.

AMSTERDAM, 16 Augustus.

De groote Kerkeraad der Ned. Portugeesch-Israëlitische gemeente alhier heeft besloten om de predikatiën in de Synagoge in de landtaal te doen plaats hebben. Tot dusver werd daar in het Spaansch gepredikt.

— De directie der Ned. Handelmaatschappij zal den 23sten September te Rotterdam veilen 140 heele en 1837 kwart-kisten Java-indigo, 287 kisten Java-Cochenille en 2 kisten Tegel-Cochenille; en den 26sten alhier 323 heele en 861 kwart-kisten Java-indigo, 155 kisten Java-Cochenille, en 5 kisten Tegel-Cochenille.

UTRECHT, 15 Augustus.

Op de 57ste algemeene vergadering van het Zeister Zendeling-Genootschap, den 6den dezer te Zeist gehouden, is het jaarlijksch verslag des Genootschaps voorgelezen. Het gewaagde van de vele zendelingen, die in den loop dezes jaars te Zeist eenigen tijd vertoefd hebben. In November jl. waren broeder en zuster Herzberg en broeder Miertsching, benevens drie kinderen, uit Labrador teruggekeerd. De beide eerste om, na een 25-jarigen zeer gezegenden arbeid onder de Eskimo's, in hun vaderland te rusten; de laatste om derwaarts terug te keeren, welk voornemen echter niet volvoerd is, wijl hij op verzoek van het Engelsch Gouvernement met de expeditie ter opsporing van Sir John Franklin en zijne togtgenooten, naar het noorden vertrokken is. Later kwamen broeder en zuster Meiszner, uit Suriname, die om ziekte hunne Boschneger-gemeente te Nieuw-Bambey hadden verlaten; en in de vorige maand broeder en zuster Sondermann, van Genadedal aan de Kaap de Goede Hoop, met twaalf kinderen van zendelingen aldaar, die in Europa moesten worden opgevoed. Van Zeist vertrokken naar Suriname in Oct. jl. broeder en zuster Bau en zuster Barsoe; in Maart jl. de broeders Meijer (laatstelijk te Zeist woonachtig), Nonning en Schäble; en in Mei broeder en zuster Voss (vroeger in Deensch en Britsch West-Indië), broeder en zuster Schmidt, en de broeders Berthold, Munch en Mense. Broeder Voss zal Directeur worden eener kweekschool voor inlandsche leermeesters, voor welke het Hoofd-bestuur eene som van ƒ6000 had beschikbaar gesteld, waartoe ook hiertelande verscheiden bijdragen waren geschonken, o. a. in Nov. jl. eene som van ƒ2340 van een onbekende. Buitengewone leden van het Genootschap zijn er dit jaar 3 gestorven, 21 nieuwe bijgekomen, alsmede 11 gewone en 3 honoraire leden.

Vervolgens werd mededeeling gedaan van een brief van broeder Wullschlägell, Hoofdbestuurder der Surinaamsche zending te Paramaribo. Daaruit bleek dat de zendelingen in die kolonie 180 plantaadjes bezochten; dat er 17,361 personen bij hen ingeschreven waren, terwijl nog 8 à 10,000 anderen de godsdienstoefeningen bijwoonden. Innig betreurde men het gebrek

aan een genoegzaam aantal medearbeiders; vele plantaadjes konden niet meer dan acht tot twaalf malen 's jaars bezocht worden en daardoor ging veel goeds weder verloren. Om eenigzins in dit gebrek te voorzien, had de directie het aanleggen van drie uitgestrekte predikplaatsen goedgekeurd, maar nog niet ten uitvoer gelegd, uithoofde van ziekte en sterfgevallen; drie ijverige zendelingen, Lehmur, Barsoe en Zielke, waren overleden, zonder dat in hunne vervanging genoegzaam kon worden voorzien. De bovengemelde versterking uit Europa werd dus met verlangen te gemoet gezien, vooral daar ook de zendelingen der Catholijke Missie zich zeer ijverig toonden. Men had steeds reden om zich over de krachtdadige ondersteuning van het Gouvernement en de welwillende medewerking der plantaadje-eigenaren te verheugen.

NIJMEGEN, 15 Augustus.

De drukkende warmte van den dag (88° Fahr.) werd heden avond opgevolgd door een allerontzettendst onweder, dat uit onderscheidene windrigtingen, omstreeks half negen ure, boven deze stad en omstreken in al zijne hevigheid losbarstte en zonder tusschenpoozen met dezelfde kracht meer dan twee uren aanhield. De benedenstad was letterlijk bevaarbaar en honderde woningen zijn ondergeloopen. Van ongelukken door den bliksem veroorzaakt, verneemt men tot dusver gelukkig niets.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

ENGELAND.

LONDEN, 14 Augustus.

De oprigting van het tentoonstellings-gebouw voor 1851 thans vastgesteld zijnde, worden de volgende bijzonderheden daarvan vermeld: Het geheel zal een verbazend groot, doch sierlijk glazenhuis zijn, zonder dat er steen of kalk gebruikt wordt, maar alleen ijzer, hout en glas. De bouwstoffen zullen zoodanig vervaardigd worden, dat er op de standplaats weinig anders te doen zal overblijven, dan de bijzondere stukken ineen te zetten. De vorm zal een lang paralellogram zijn, door ijzeren kolommen ondersteund en zonder binnenmuren. Voor eene voldoende doorstraling van lucht is gezorgd, en ten einde het sterke licht in een gebouw, dat met glas overdekt is, te matigen, is men voornemens de geheele zuidzijde en het geheele dak met calicot of linnen te bedekken, dat slechts aan de buitenzijde van het latwerk zal vastgehecht worden, waardoor een luchtstroom in de gebouwen toegelaten wordt, die, indien zulks vereischt wordt, met medewerking van den luchtscheppenden toestel binnen het gebouw, daarin eenen koeleren dampkring zal daarstellen dan dien van buiten. Het dak zal natuurlijk te dien einde op het stelsel van glooijende roosters ingerigt en met mat-glas belegd worden. De vloer der wandelpaden zal uit dooreengestoken latwerk bestaan. Volgens een der beschrijvingen, behoeft geen hout te vallen, daar het glas zoodanig gemaakt kan worden, dat het om de stammen der boomen zal sluiten. De bouwheer Paxton verbindt zich overigens om voor £ 250 alle boomen, met uitzondering van eenige oude olmen, uit den grond te nemen en weder daar te planten. De groote vorderingen die in Engeland in de laatste 40 jaren gemaakt zijn, in den kunstbouw van inrigtingen als de thans verlangde, de goedkoope bewerking van ijzer, glas, enz., benevens de verwonderlijke gemakkelijkheid in het vervaardigen van vensterkozijnen en ander houtwerk, doen de kosten van dit gebouw slechts gelijk staan met die van eenen meer hechten aard. Het gebouw zal 21 acres beslaan, en zes galerijen bevatten, elk 24 voeten breed, die langs de geheele lengte van het gebouw loopen, waardoor de vloerruimte een derde vermeerderd wordt. De geheele hoogte zal 100 voeten zijn en drie of vier verdiepingen bevatten. De Heeren Fox en Henderson hebben het werk voor £ 85,000 aangenomen; onder voorbehoud van de bouwstoffen als eigendom.

FRANKRIJK.

PARIJS, 15 Augustus.

De Voorzitter is reeds in verscheidene plaatsen met veel onderscheiding en toejuiching ontvangen. Te Besançon, Nancy, Metz en Lyon, maakt men zich ook tot een feestelijke ontvangst gereed. Te Straatsburg echter waar de regering alméde tot dat einde eene som wilde beschikbaar stellen, is zulks door den raad met 18 tegen 6 stemmen geweigerd.

Onder de leden der wetgevende vergadering die het vredescongres te Frankfort gaan bijwonen wordt ook de Heer Coquerel genoemd.

Bij de prijsuitdeeling aan de kweekelingen die in de collegien te Parijs en Versailles onderrigt ontvangen, heeft de Minister Parieu zich zeer gunstig over de Universiteit uitgelaten en zijne uitlegging der wet op het onderwijs stelt diegenen uit de kerkelijke partij die voor die wet hebben geijverd, niet weinig teleur.

Bij de prijsuitdeeling was ook de gewezen Minister Guizot, wiens zoon eenen prijs zou ontvangen. De oud-Minister is met groot gejuich ontvangen, vooral ter oorzake van zijne verklaringen tegen de nieuwe wet op het onderwijs.

— De President der Republiek heeft zich naar Fixin begeven. Hij is daar en op zijn geheelen weg met gejuich ontvangen. Op den maaltijd die hem te Dyon is aangeboden, heeft de maire een toast op hem uitgebragt, terwijl des Presidents antwoord daarop daverend is toegejuicht. Het door de stad Dyon gegeven bal werd door meer dan 2000 personen bezocht. De reis van Dyon naar Chalons sur Saone is in beste orde volbragt. Te Nuits, Beaune en Chagny werd hij zeer voorkomend ontvangen door de nationale gardes. Zijne ontvangst te Chalons zelf liet niets te wenschen over; hij hield er eene revue en daarna receptie ten stadhuize. Heden morgen zal hij naar Macon vertrekken.

SPANJE.

MADRID, 8 Augustus.

De Heer Sichel, een der Nederl. Afgevaardigden voor de regeling van Spanjes schuld in Nederland, zal toekomende week derwaarts terugkeeren. Hij schijnt weinig voldaan over den uitslag zijner zending en vindt dat de regeling dier schuld geweldig traag voortgaat. Hij hoopt tegen het einde des jaars hier terug te zijn in de meening dat dit tijdstip voordeeliger zal zijn om over eene schikking te spreken en dat de Cortes zich dan over die belangrijke zaak zullen bezig houden. Men zegt dat Spanje de achterstallige coupons niet anders wil kapitaliseren dan in rentelooze schuldbrieven, en het kapitaal der schuld zelf wel onaangeroerd wil laten, doch er eene zeer geringe rente van betalen, die allengskens zou opklimmen tot zij in drie jaren tot drie ten honderd als maximum zou geklommen zijn.

SARDINIE.

TURYN, 9 Augustus.

Al de papieren van den Aartsbisschop, wiens inhechtenisneming wij in ons vorig nommer mededeelden, zijn in beslag genomen. Het dagblad dat als zijn orgaan werd beschouwd, zal vooreerst niet meer uitkomen. Zelfs zijne aanhangers erkennen dat het volk den prelaat met kennelijke blijken van minachting heeft bejegend.

Het Hof van Appel heeft de goederen van den Aartsbisschop onder sequester gesteld. De troepen zijn sedert 2 dagen geconsigneerd.

De Koning heeft in een brief aan den Raad zijner Ministers, zijne goedkeuring te kennen gegeven over hun gedrag in deze zaak gehouden.

BADEN.

De Regering had den Oostenrijkschen Bevelhebber der bondsvesting Mainz berigt, dat zij troepen te water langs die vesting naar Pruissen zou zenden. De Bevelhebber heeft daarin zwarigheid gemaakt en na den raad van het voorloopig bewind te Frankfort deswegens te hebben ingenomen, is besloten dat de troepen vóór de vesting zouden landen, die ontrekken en dan voorbij de vesting weder scheep gaan. Een ander bataillon dat reeds op marsch was naar Pruissen, is terug geroepen.

NASSAU.

Te Wiesbaden wemelt het nog steeds van Fransche legitimisten; elke trein brengt nieuwe gasten. De oude Fransche adel wordt er waardiglijk vertegenwoordigd, door een Choiseul, Noailles, Larochejaquelin, Boissy, Brissac, Coislin, Laferronays, Fits-James, Talleyrand-Périgord, St. Priëst enz. Men ziet er ook eenige vaders van de Jesuiten-orde. De Hertog van Bordeaux zelf liet zich nog weinig in het openbaar zien; maar verleent des te meer audientie. In het hôtel Duringer, waar de Hertog is afgestapt, heeft hij met zijn gevolg niet minder dan 22 kamers ingenomen. Bij de eerste receptie op Zondagavond waren verscheiden honderde personen tegenwoordig, en daaronder ook eenige dames. Eigentlijke conferentiën hebben echter nog geen plaats gehad. Nog nimmer zag men te Wiesbaden zooveel vreemdelingen, als in dit jaar.

OOSTENRIJK.

WEENEN, 12 Augustus.

De Keizer en de Keizerlijke familie zullen den 16den naar Ischl gaan, en van daar eene reis door het gebergte over Salzburg en Inspruck ondernemen. Z. M. zal tegen het eind der maand terugkeeren; zijn geboortefeest zal den 21sten te Ischl gevierd worden.

DENEMARKEN.

De Minister van Oorlog heeft de verliezen opgegeven, die den 24sten en 25sten Julij geleden zijn; er zijn namelijk 439 man gesneuveld, 2,718 gekwetst en 614 gevangenen, te zamen 3,771 man.

— Men verzekert dat de Regering, zich tot eene verlenging van den vastgestelden termijn voor de ratificatie van het vredes-verdrag verklaard heeft.

— Z. M. heeft den 7den een Morganatisch huwelijk aangegaan met freule Rasmussen.

— De Minister van Marine heeft wegens zwakte van gezondheid zoo het heet, zijn ontslag gevraagd.

KERKNIEUWS.

De Kerkeraad der Herv. gemeente te Veere heeft tot Predikant beroepen Ds. L. P. Trautman te Odijk.

ADVERTENTIEN.

Ten Kantore van **N. NATHANS**, te *Leyden*, zijn in 211de Staats-Loterij getrokken, de Kapitale Prijs van:

f 25,000,

Op N°. 697, een Heel Lot, gesplitst in 2/5 en 6/10.

Op N°. 7881 *f* 2,500,
» » 8901 - 2,500,
» » 11111 - 1,250,
» » 8574 - 1,000,
» » 8727 - 1,000,
» » 8924 - 1,000,
» » 11302 - 1,000,
» » 11324 - 1,000,
» » 11373 - 1,000.

Zijn wederom te bekomen, HEELE EN GEDEELTEN VAN KOOPLOTEN voor de 212de Staats-Loterij, waarvan de *Eerste Klasse* begint te trekken den 16den September aanstaande.

AANVRAAG VOOR EENE FATSOENLIJKE BETREKKING.

Een BURGER MEISJE, van de Roomsch-Katholijke Godsdienst, zag zich gaarne geplaatst als **WINKELDOCHTER**, in eene **Koek- en Banketbakkerij**, hebbende zij tevens de geschiktheid in het Huishouden te assisteren, en is voorzien van goede getuigschriften. Men adressere zich, met *franco* brieven onder Lett. **B**, bij de Boekhandelaren SCHREUDER & VAN BAAK, te *Leyden*.

De Ondergeteekende door aankoop Eigenaar geworden zijnde, van het Logement ***de Roskam***, te *Katwijk aan den Rijn*, beveelt zich vriendelijk aan het geëerde Publiek en belooft eene prompte en civiele behandeling.

W. G. F. HENDRIKSE.

TE HUUR:

Wordt aangeboden op eene der vrolijkste Grachten dezer Stad, een Gemeubeleerd **BOVENHUIS**, met afzonderlijken opgang, bevattende twee Kamers en Keuken. Adres met *franco* brieven onder Lett. **B**, aan het Bureau dezer Courant.

PUBLIEKE VERPACHTING EN VERHURING.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS DER STAD LEYDEN zijn van meening, op het Raadhuis derzelve Stad, op Maandag den 26sten Augustus 1850, des middags ten *twaalf* ure, aan den meestbiedenden in het Openbaar:

1°. Te VERPACHTEN, het waarnemen en ophalen van de BRUG, over den Rijn tegen over de Kerk in *Leyderdorp*; mitsgaders het passagegeld van het HEK op dezelve brug staande; als mede: de bewoning en het gebruik van een dubbeld HUIS EN ERVE, geteekend N°. 178, waarin de HERBERGIERS- en TAPPERSNERING wordt uitgeoefend, benevens de Koe- en Paardenstallingen, Wagenschuur en verdere Getimmerten, gelegen in de Kerkbuurt aan het Schouwpad bij de voornoemde brug, voor den tijd van ZES jaren, ingaande 1 Januarij 1851, en zullende eindigen 31 December 1856. En

2°. Te VERHUREN, het beweiden van twee stukken LAND, gelegen buiten de Witte-Poort dezer Stad, in den Boschhuizer-Polder in de Gemeente *Soeterwoude*, voor den tijd van ZES jaren, ingaande Kersmisdage 1850, en zullende eindigen ten zelve dage 1856.

Zullende de voorwaarden van heden af, dagelijks (uitgezonderd de Zondagen) ter Rekenkamer op het Raadhuis dezer Stad ter lezing liggen; van 's morgens *tien* tot 's namiddags ten *een* uur.

Zegt het voort.

PUBLIEKE VERKOOPING,

in het *Heeren-Logement* aan den Burg binnen *Leyden*, op Vrijdag den 30sten Augustus 1850, bij Opbod op Vrijdag den 6den September daaraanvolgende bij Afslag, beide dagen des Voormiddags ten 11 ure, van een hecht, sterk en weldoortimmerd HUIS EN ERF, ingerigt tot Tabaksfabriek, en waarin de *Tabaks-Affaire* laatstelijk is uitgeoefend, voorzien van een ruim Voorhuis, met getimmerde Winkel en Toonbanken, Provisiekamer met vaste Kisten tot berging van Tabak, en verdere vertrekken en gemakken; staande en gelegen te *Leyden*, aan de zuidzijde van de Hoogewoerd, omtrent de Rijnstraat, Wijk III. N°. 307.

Hetzelve kan terstond door den Kooper worden aanvaard, en is te bezigtigen op Donderdag den 29sten Augustus en Donderdag den 5den September 1850, van des voormiddags ten 10 tot des namiddags ten 4 ure.

Nadere informatiën zijn te bekomen ten Kantore van den Notaris J. A. PRYN, residerende te *Leyden*, alwaar tot de Veiling en den Afslag verhoogingen zullen worden aangenomen, tegen genot van *een vijfde* van iedere verhooging.

VERKOOPING VAN ONDERSCHEIDENE MEUBELEN,

In het VERKOOPHUIS op de Kerkgracht, op aanstaanden Donderdag den 22sten Augustus, bestaande in Secretaire, Bureau, Tafels, Spiegels, Stoelen, Vloerkleeden en Karpetten, ook vele Keukengereedschappen; alsook Fijne Wijnen, Liqueuren, Bieren en Minerale Wateren, eene partij beste Gember, Engelsche Mostert en vele andere Winkelwaren, zoo als een fraai Koperen Zalmbord, Koperen Standaard met Balans, Schalen en Gewigt, en een aantal Oesterborden, alles zoo goed als nieuw.

Alles te zien op Woensdag 22 Augustus 1850.

Een ontegensprekelijk bewijs van de kracht der Pillen van Holloway ter genezing van leverziekten.

De Heer Robert Elkins te Campbeltown in Nieuw Zuid Wallis, leed sedert maanden aan eene zware leverziekte die hem zoodanig aantastte, dat hij gedurig het bed moest houden. Daar hij geene verligting gevoelde van de geneesmiddelen die men hem toediende, zoo raadde men hem aan, de *Pillen* van HOLLOWAY te beproeven hetwelk hij deed, en dit onwaardeerbaar middel, (daar hij het daarbij voorgeschreven gebruik stiptelijk opvolgde) herstelde hem in eenige weken tijds, en maakte hem weder zoo welvarende als hij ooit geweest was.

Door het vermeerderd debiet zijn de prijzen als volgt:

Doosjes Pillen à *f* 0.90, *f* 2.10, *f* 3.30, *f* 7.75, *f* 15.50, *f* 23.50.
Potjes Zalf à *f* 0.90, *f* 2.10, *f* 3.30, *f* 8.15, *f* 15.90, *f* 23.90.

Te bekomen te *'s Hertogenbosch* bij J. STRAATMAN, te *'s Hage* bij W. C. VAN DORT en te *Gouda* bij J. A. P. P. VAN DER HEYDEN, alsmede te *Londen*, Strand 244, *Holloway's Etablissement*.

PRIJS VAN DE BOTER AAN DE WAAG TE LEYDEN.

Zaturdag 17 *Augustus*. Van *f* 28 tot *f* 32.

GRAANPRIJZEN AAN DE BEURS TE LEYDEN.

Zaturdag 17 *Augustus*.

Tarwe *f* 7.80 tot *f* 8.20. Rogge *f* 4.90 tot *f* 5.30. Gerst *f* 3.60 tot *f* 3.80. Haver *f* 2.60 tot *f* 3.20. Paardeboonen *f* 4.20 tot *f* 4.40. Duiveboonen *f* 4.50 tot *f* 4.70. Koolzaad *f* 9.50 tot *f* 10.00.

BEURSPRIJS VAN SCHULDBRIEVEN.

VRIJDAG, 16 Augustus.

		Laagst koers.	Hoogst koers.	Gebleven.
NEDERLAND, Werkelijke Schuld	à $2\frac{1}{2}$ pCt.	57	$57\frac{1}{8}$	$57\frac{1}{8}$
Dito Certificaten	〃 3 〃	$68\frac{1}{8}$	$68\frac{1}{4}$	$68\frac{1}{4}$
Dito dito	〃 4 〃	$88\frac{1}{8}$	$88\frac{1}{4}$	$88\frac{1}{4}$
Amortisatie Syndicaat	〃 $3\frac{1}{2}$ 〃	$88\frac{1}{8}$	—	—
Handelmaatschappij	〃 $4\frac{1}{2}$ 〃	—	—	—
O. I. Leening	〃 4 〃	$87\frac{1}{4}$	—	—
Dito Holl. Spoorweg	〃	60	—	—
Aandeelen Rijn-Spoorweg	〃 $4\frac{1}{2}$ 〃	—	—	—
Haarlemmermeer	〃 5 〃	—	—	—
RUSLAND, Obl. HOPE 1798 en 1816	〃 5 〃	$105\frac{1}{4}$	$105\frac{3}{8}$	$105\frac{1}{4}$
Dito dito 1828 en 1829	〃 5 〃	$104\frac{5}{8}$	—	—
Cert. bij dito 1831 en 1833	〃 5 〃	$95\frac{7}{8}$	—	—
Dito 1840	〃 4 〃	$88\frac{3}{4}$	—	—
Dito bij STIEGLITZ & C°.	〃 4 〃	$88\frac{5}{8}$	—	—
Dito dito Nieuwe	〃 4 〃	—	—	—
Inschrijving in Assign.	〃 6 〃	$66\frac{5}{8}$	—	—
Certificaten van dito	〃 6 〃	$66\frac{7}{8}$	—	—
POLEN, Obligatiën	〃 4 〃	—	—	—
Dito Aandeelen met Loten.	fl. 250 *f*	—	—	—
Dito dito 1835	〃 500 〃	$144\frac{1}{4}$	—	—
SPANJE, Leen. bij ARDOIN v. 85 £	à 5 pCt.	$11\frac{7}{8}$	12	$12\frac{5}{16}$
Dito dito Onbep. Stukken	〃 5 〃	—	—	—
Dito Obligatiën	〃 3 〃	—	—	—
Dito Binnenl. à 6 m.	〃 3 〃	$33\frac{1}{4}$	$33\frac{3}{8}$	$33\frac{5}{16}$
Coupons Ardoins		8	$8\frac{1}{16}$	—
OOSTENRIJK, W. B. bij Goll.	〃 5 〃	—	—	—
Dito	〃 4 〃	—	—	—
Dito Metall.	〃 5 〃	$78\frac{1}{8}$	$78\frac{1}{2}$	—
Dito Nieuwe	〃 5 〃	83	$83\frac{1}{4}$	$83\frac{1}{4}$
Dito 1847	〃 $2\frac{1}{2}$ 〃	$42\frac{1}{4}$	—	—
BELGIE, Banc.	〃 $2\frac{1}{2}$ 〃	$47\frac{5}{8}$	—	—
Dito bij ROTHSCHILD	〃 $2\frac{1}{2}$ 〃	$47\frac{1}{2}$	$47\frac{3}{4}$	$47\frac{3}{4}$
BRAZILIE, 1824 100 £	5 〃	—	—	—
PORTUGAL, te Londen	〃 3 〃	$37\frac{1}{8}$	$37\frac{1}{4}$	$37\frac{1}{8}$
Dito dito	〃 4 〃	$36\frac{9}{16}$	$36\frac{1}{16}$	$36\frac{9}{16}$
VENEZUELA,	〃 $2\frac{1}{4}$ 〃	—	—	—
MEXICO,	〃 5 〃	$28\frac{3}{4}$	$28\frac{13}{16}$	$28\frac{13}{16}$
AMERIKA, Bankactiën		$3\frac{1}{4}$	$3\frac{5}{16}$	$3\frac{5}{16}$

Grieken $5\frac{3}{16}$.

Koers van het Geld: Beleening $2\frac{1}{2}$ pCt. Prolongatie $2\frac{1}{2}$ pCt. Wissel-Disconto 2.

Te Leyden ter Boekdrukkerij van J. G. LA LAU.